

Briselē, 2025. gada 25. novembrī
(OR. en)

15964/25

ECOFIN 1606
UEM 585
ECB
EIB

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPRez</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 25. novembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2025) 951 final
Temats:	KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS CENTRĀLAJAI BANAI Ekonomikas pārvaldības sistēmas atspoguļojums valsts fiskālajā politikā

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 951 final.

Pielikumā: COM(2025) 951 final

Briselē, 25.11.2025.
COM(2025) 951 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS
CENTRĀLAJAI BANAI**

Ekonomikas pārvaldības sistēmas atspoguļojums valsts fiskālajā politikā

{SWD(2025) 951 final}

IEVADS

Šodien pieņemtā rudens pakete nāk klajā laikā, kad gan ES, gan visā pasaulē pastāv nopietnas problēmas, tomēr tiek prognozēts, ka ES ekonomika joprojām saglabās noturību un turpinās nelielu izaugsmi. ES kā viena no pasaules atvērtajiem ekonomikām ir pakļauta arvien lielākiem globālās tirdzniecības ierobežojumiem, spriedzei un bieži vien negodīgai konkurencei no citu tirdzniecības partneru puses, kas palielina nenoteiktību saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu. Jaunākie dati liecina, ka 2025. gada pirmajā pusē ekonomiskā aktivitāte pieaugs straujāk nekā prognozēts, daļēji pateicoties preču ražošanas un eksporta paātrināšanai, pirms ASV ievieša augstākus importa tarifus. Lai gan paredzams, ka otrajā pusgadā izaugsmes temps palēnināsies, tiek prognozēts, ka 2025. gadā eurozonas reālais iekšzemes kopprodukts (IKP) pieaugs par 1,3 %, kas nedaudz pārsniedz Komisijas 2025. gada pavasara prognozē izklāstītās aplēses. Lai gan paredzams, ka 2026. gadā izaugsmes temps palēnināsies, stabilie patēriņa izdevumi un investīcijas, visticamāk, veicinās reālā IKP pieaugumu par 1,2 %¹.

Fiskālās stabilitātes saglabāšana ir būtiska, lai nodrošinātu ilgtspējīgu izaugsmi un noturību. ES reformētā fiskālā sistēma, kas stājās spēkā 2024. gadā, tagad pilnībā darbojas. Šodien pieņemtā rudens pakete ir nozīmīgs atskaites punkts šīs sistēmas īstenošanā. Visas dalībvalstis ir iesniegušas savus vidēja termiņa fiskāli strukturālos plānus (VTFSP), un Padome ir pieņēmusi ieteikumus, nosakot neto izdevumu virzību² katrai dalībvalstij³.

Šajā paziņojumā ir apkopota informācija par fiskālajām norisēm 2025. gadā un budžeta perspektīvām 2026. gadā, novērtējot dalībvalstu atbilstību ES fiskālajai sistēmai. Šā paziņojuma tvērums attiecas uz visām dalībvalstīm, īpašu uzmanību pievēršot eurozonai. Eurozonas dalībvalstis savus 2026. gada budžeta plāna projektus (BPP) ir iesniegušas Eurogrupai un Komisijai, un Komisija ir pieņēmusi atzinumus par katru no minētajiem BPP. Turklāt šajā paziņojumā ir novērtēts, vai dalībvalstis, kurām piemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru (PBDNP), efektīvi rīkojas, reaģējot uz attiecīgajiem Padomes ieteikumiem⁴.

ES fiskālajā sistēmā ir paredzēts nepieciešamais aizsardzības izdevumu palielinājums. Reaģējot uz pašreizējo ģeopolitisko situāciju un pastiprinātajām drošības problēmām, ko rada Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, Komisija aicināja dalībvalstis pieprasīt valsts izņēmuma klauzulu aktivizēšanu aizsardzībai saskaņā ar plānā “*ReArm Europe / Gatavība 2030*”⁵ iekļautajām iniciatīvām. Valsts izņēmuma klauzulas nodrošina dalībvalstīm elastību palielināt aizsardzības izdevumus bez tūlītējas nepieciešamības finansēt šādu palielinājumu ar izdevumu samazināšanas vai ieņēmumu palielināšanas pasākumiem. Tādējādi elastība dod dalībvalstīm

¹ Komisija 2025. gada 17. novembrī publicēja [2025. gada rudens prognozi](#) un 2025. gada 25. novembrī – [Eiropas makroekonomikas ziņojumu](#) (SWD(2025) 957).

² “Neto izdevumi” ir visi valdības izdevumi, atskaitot procentu izdevumus, diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vienreizējos un citus pagaidu pasākumus (Regula (ES) 2024/1263, 2. pants).

³ Padomes ieteikums, kurā izklāstīta neto izdevumu virzība katrai dalībvalstij, ir pieejams fiskālās uzraudzības cilnē https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-member-states/country-pages_en.

⁴ Rudens pakete ietver ziņojumu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu.

⁵ Komisija un Augstā pārstāve 2025. gada 19. martā ir nākušas klajā ar [Balto grāmatu par Eiropas aizsardzības nākotni](#) – “*Gatavība 2030*”.

nepieciešamo laiku iekļaut lielākus aizsardzības izdevumus valstu budžetos. Tas ļauj dalībvalstīm uz laiku novirzīties no Padomes ieteiktās neto izdevumu virzības apmērā līdz 1,5 % no IKP nākamajos četros gados ar noteikumu, ka minētās novirzes ir saistītas ar aizsardzības izdevumu pieaugumu. Līdz šim Padome ir aktivizējusi valsts izņēmuma klauzulu 16 dalībvalstīm (Beļģijai, Bulgārijai, Čehijai, Dānijai, Grieķijai, Horvātijai, Igaunijai, Latvijai, Lietuvai, Polijai, Portugālei, Slovākijai, Slovēnijai, Somijai, Ungārijai un Vācijai).

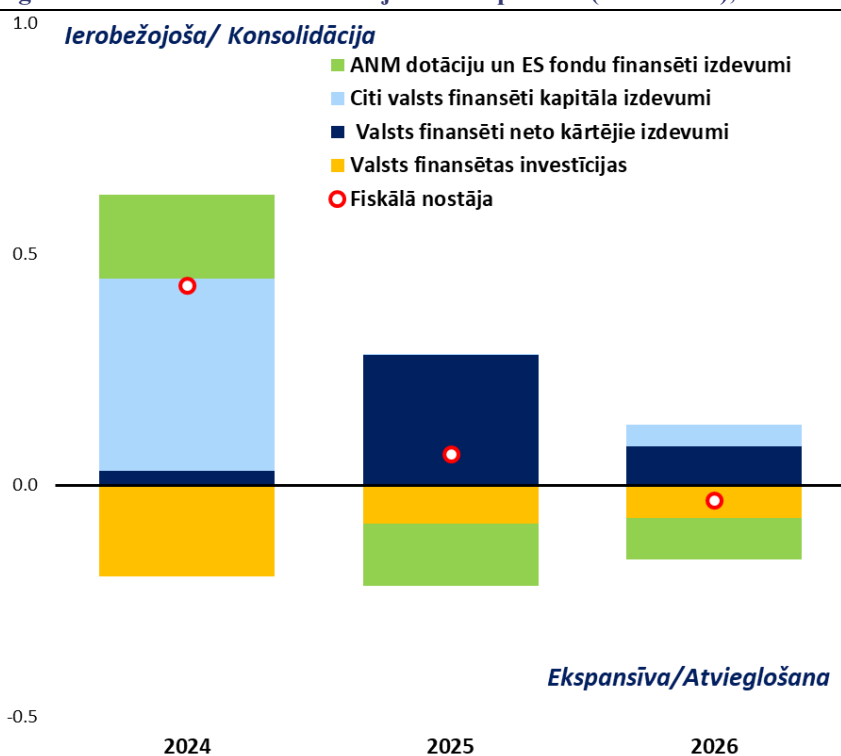
Šim paziņojumam ir divas iedaļas. I iedaļā ir sniegts pārskats par fiskālo situāciju eurozonā, arī perspektīvas turpmākajiem gadiem, pamatojoties uz dalībvalstu BPP un Komisijas 2025. gada rudens prognozi. Tajā aplūkota vispārējā fiskālā nostāja un tās pamatā esošie komponenti, kā arī novērtēta fiskālās nostājas piemērotība eurozonā kopumā. II iedaļā galvenā uzmanība ir pievērsta Komisijas novērtējumam par to, kā dalībvalstis ievēro Padomes ieteiktos neto izdevumu pieauguma maksimālos apjomus. Attiecībā uz eurozonas dalībvalstīm novērtējumā ņemta vērā informācija, kas sniegta to budžeta plānu projektos. Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām piemēro PBDNP, novērtējumā ņemti vērā šo dalībvalstu ziņojumi par pasākumiem, kas veikti, reaģējot uz attiecīgajiem Padomes ieteikumiem. Visbeidzot, II iedaļā ir sniegts kopsavilkums par ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu, pamatojoties uz kuru Komisija apsver jaunas lietas PBDNP sākšanai. Pielikumos ir sniegta pamatā esošā analīze un dati.

I. FISKĀLĀS NORISES UN FISKĀLĀ NOSTĀJA EUROZONĀ

Paredzams, ka kopējais eurozonas vispārējās valdības budžeta deficīts nedaudz palielināsies gan 2025., gan 2026. gadā. Saskaņā ar Komisijas 2025. gada rudens prognozi kopējais eurozonas deficīts palielināsies no 3,1 % no IKP 2024. gadā līdz 3,2 % no IKP 2025. gadā. Pamatojoties uz pašreizējo politiku, paredzams, ka 2026. gadā minētais deficīts palielināsies līdz 3,3 % no IKP.

Pēc tam, kad iepriekšējos gados kopējā eurozonas parāda attiecība pret IKP bija ievērojami samazinājusies, 2025. gadā tā sāka palielināties, un paredzams, ka tā palielināsies no aptuveni 88 % 2024. gada beigās līdz 89,8 % no IKP 2026. gada beigās. Šo pieaugumu nosaka pastāvīgs primārais deficīts un dažas parādu palielinošas atlikumu un plūsmu korekcijas. Turklāt paredzams, ka procentu likmju un izaugsmes tempa starpība (“sniega bumbas efekts”) kļūs mazāk labvēlīga, jo netiešā procentu likme, ko maksā par parādu, palielināsies, savukārt inflācija (IKP deflators) turpinās samazināties. Prognozēts, ka nākamgad četrās dalībvalstīs parāda attiecība pārsniegs 100 %.

1. grafiks. Eurozonas fiskālā nostāja un komponenti (2024–2026), % no IKP

Avots: Komisijas 2025. gada rudens prognoze.

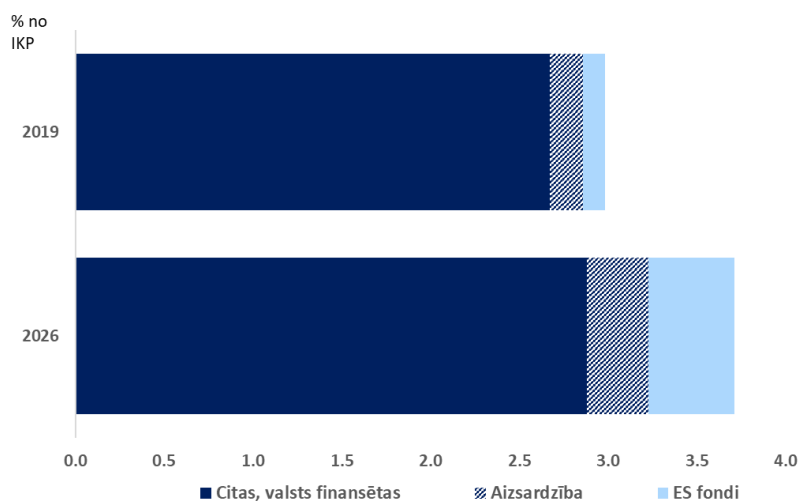
Prognozēts, ka eurozonas fiskālā nostāja 2025. un 2026. gadā būs kopumā neitrāla⁶. Atspoguļojot vidēja termiņa plānu īstenošanu, dalībvalstis 2025. gadā ir ierobežojušas valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu un/vai palielinājušas ieņēmumus. Šo ierobežojumu lielā mērā kompensēja valsts finansēto investīciju (galvenokārt aizsardzībai) un no Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) dotācijām⁷ un citiem ES fondiem finansēto izdevumu pieaugums. Līdz ar to paredzams, ka vispārējā fiskālā nostāja 2025. gadā būs kopumā neitrāla. Paredzams, ka arī 2026. gadā eurozonas kopējā fiskālā nostāja kopumā saglabāsies neitrāla, jo dažus nelielus neto kārtējo izdevumu un citu kapitālizdevumu ierobežojumus kompensē ANM dotāciju pieaugošā apguve tā pēdējā īstenošanas gadā, kā arī dotācijas no citiem ES fondiem. Svarīgi, ka tiek prognozēts arī stabils aizsardzības izdevumu pieaugums no 1,4 % no IKP 2024. gadā līdz 1,7 % 2026. gadā.

Paredzams, ka eurozonas publiskās investīcijas 2026. gadā turpinās palielināties, un to veicinās gan valstu, gan ES finansējums. Paredzams, ka investīcijas 2026. gadā radīs zināmu papildu ekspansīvu ietekmi uz eurozonas fiskālo nostāju. Tiek prognozēts, ka publiskās investīcijas eurozonā līdz 2026. gadam sasniegs 3,7 % no IKP salīdzinājumā ar 3,0 % 2019. gadā. Pieaugumu laikposmā no 2019. gada līdz 2026. gadam ir veicinājuši gan valstu, gan ES budžeti, jo īpaši ANM. Pieaug arī investīcijas aizsardzībā, un aptuveni viena trešdaļa no prognozētā investīciju pieauguma 2025.–2026. gadā ir saistīta ar lielākām investīcijām aizsardzībā.

⁶ Fiskālā nostāja mēra diskrecionāras fiskālās politikas īstermiņa stimulu ekonomikai.

⁷ Termiņš “dotācijas” attiecas uz publiskajiem izdevumiem, ko finansē no neatmaksājama atbalsta (“dotācijām”) no ANM un citiem ES fondiem.

2. grafiks. Eurozonas publiskās investīcijas (2019–2026), % no IKP

Avots: Komisijas 2025. gada rudens prognoze.

Eurozonas fiskālā nostāja gan 2025., gan 2026. gadā kopumā šķiet atbilstīga. Kopumā neitrālā nostāja atbilst inflācijas samazinājumam un prognozētajai stabilizācijai aptuveni 2 % apmērā, kā arī nepieciešamībai saglabāt joprojām mērenu izaugsmes perspektīvu nenoteiktā vidē. Tas saskan ar eurozonas dalībvalstu centieniem ievērot Padomes ieteiktos neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus un izmantot elastību saskaņā ar valsts izņēmuma klauzulu aizsardzībai.

Fiskālās nostājas struktūra ir atbilstīga. Valstu publisko finanšu konsolidācija, ko veicina neto kārtējo izdevumu samazināšanās, kopumā atbilst korekciju vajadzībām, kas atspoguļotas ieteiktajā neto izdevumu virzībā, jo īpaši valstīs ar lielu deficītu un lielu parādu. Vienlaikus ANM un cits ES finansējums palīdz neitralizēt šīs konsolidācijas bremsējošo ietekmi. Turklāt investīciju pieaugums – gan ar valsts finansējumu, gan ANM finansējumu – atbalsta ES prioritātes un izaugsmes potenciālu. 2026. gadā joprojām būs jāatbalsta dalībvalstu aizsardzības spēju stiprināšana, vienlaikus nodrošinot, ka dalībvalstis, kurām nepieciešama korekcija, turpina fiskālos pasākumus, jo īpaši attiecībā uz izdevumiem, kas nav saistīti ar aizsardzību.

II. NOVĒRTĒJUMS ATTIECĪBĀ UZ BUDŽETA PLĀNU PROJEKTIEM, DALĪBVALSTU EFEKTĪVU RĪCĪBU PĀRMĒRĪGA BUDŽETA DEFICĪTA GADĪJUMĀ UN FISKĀLO SITUĀCIJU CITĀS DALĪBVALSTĪS

(i) *Pieeja, lai novērtētu atbilstību ES fiskālajai sistēmai*

Saskaņā ar reformēto ekonomikas pārvaldības sistēmu neto izdevumu pieaugums ir vienīgais darbības rādītājs, ar ko uzrauga to, kā dalībvalstis ievēro attiecīgos Padomes ieteikumus. Vidēja termiņa plānos dalībvalstis apņemas sasniegt maksimālos neto izdevumu pieauguma tempus, kas izteikti gada un kumulatīvajā izteiksmē, un, ja tiek pieprasīts korekcijas

perioda pagarinājums, veikt virkni reformu un investīciju⁸. Pēc tam, kad Padome ir apstiprinājusi šos maksimālos pieauguma tempus vai maksimālos apjomus, tie kļūst par kritērijiem atbilstības novērtēšanai plānu darbības laikā. Dalībvalstīm, uz kurām attiecas PBDNP, atbilstības kritērijs ir Padomes noteiktā koriģējošā neto izdevumu virzība. Pašlaik PBDNP attiecas uz deviņām dalībvalstīm: Austriju, Beļģiju, Franciju, Itāliju, Maltu, Poliju, Rumāniju, Slovākiju un Ungāriju. Dalībvalstis, attiecībā uz kurām Padome ir aktivizējusi valsts izņēmuma klauzulu aizsardzības izdevumiem, var uz laiku novirzīties no maksimālajiem neto izdevumu pieauguma tempiem, ja minētās novirzes ir saistītas ar aizsardzības izdevumu pieaugumu līdz 1,5 % no IKP laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam. Tas attiecas uz 16 dalībvalstīm: Beļģiju, Bulgāriju, Čehiju, Dāniju, Vāciju, Igauniju, Grieķiju, Horvātiju, Latviju, Lietuvu, Ungāriju, Poliju, Portugāli, Slovēniju, Slovākiju un Somiju.

Komisijas novērtējums par atbilstību ir balstīts uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi, un tajā ir uzsvērti atbilstības riski, lai nodrošinātu, ka Savienības politikas norādījumus var pienācīgi integrēt valstu budžeta sagatavošanā. Komisijas prognozē ir ņemta vērā informācija, ko dalībvalstis sniegušas savos 2026. gada budžeta plāna projektos (attiecībā uz eurozonas dalībvalstīm), ziņojumos par efektīvu rīcību (attiecībā uz PBDNP valstīm)⁹ un – vispārīgāk – visu dalībvalstu budžetos¹⁰. Atbilstības novērtējuma pamatā ir Komisijas 2025. gada rudens prognozē prognozētā neto izdevumu pieauguma salīdzinājums ar Padomes ieteikto maksimālo neto izdevumu pieaugumu, ņemot vērā elastību, ko iepriekš minētajām 16 dalībvalstīm nodrošina valsts izņēmuma klauzula aizsardzībai¹¹. Tālāk 1. izcēlumā ir sniegts visaptverošs pārskats par to, kā Komisija ir veikusi atbilstības novērtējumu, kas pamato šajā paziņojumā izklāstītos konstatējumus.

1. izcēlums. Komisijas novērtējums par to, kā dalībvalstis ievēro Padomes ieteikumus

⁸ Astoņas dalībvalstis ir apņēmušas veikt reformas un investīcijas, lai pamatotu korekcijas perioda pagarināšanu: Austrija, Beļģija, Vācija, Francija, Itālija, Somija, Spānija un Rumānija.

⁹ Pārskats par pašlaik notiekošajām un pabeigtajām pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrām ir pieejams [šeit](#). Ja tiek sniegti Padomes ieteikumi saskaņā ar 126. panta 7. punktu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanu, tas nozīmē, ka dalībvalstīm, kurām piemēro PBDNP, reizi sešos mēnešos ir jāziņo par rīcību, kas veikta, reaģējot uz minēto ieteikumu. Attiecībā uz eurozonas valstīm, kurām piemēro PBDNP, kā ziņojums par efektīvu rīcību var kalpot BPP.

¹⁰ Saskaņā ar juridiskajām prasībām makroekonomiskās prognozes, kas ir valsts budžeta pamatā, ir jāizstrādā vai jāapstiprina neatkarīgi. Dažās dalībvalstīs (Beļģijā, Luksemburgā, Nīderlandē, Austrijā un Slovēnijā) prognozes sagatavo neatkarīga valsts fiskālā iestāde (NFI). Citās dalībvalstīs makroekonomikas prognozi apstiprina valsts NFI (Kiprā, Igaunijā, Grieķijā, Spānijā, Horvātijā, Īrijā, Itālijā, Lietuvā, Latvijā, Maltā un Portugālē) vai neatkarīgu ekspertu komiteja (Vācijā un Slovākijā). Francijā makroekonomiskās prognozes novērtē NFI. Somijā Finanšu ministrijas departaments sagatavo makroekonomikas prognozi saskaņā ar ES juridiskajām prasībām attiecībā uz funkcionālo neatkarību, bet NFI to oficiāli neapstiprina. Dažas ārpus eurozonas esošās NFI arī novērtē vai apstiprina gada budžetos izmantotās makroekonomiskās prognozes.

¹¹ Aizsardzības izdevumi, kas attiecas uz atbilstības novērtēšanu, ir valsts finansētie aizsardzības izdevumi, kā definēts valdības funkciju klasifikācijā (*COFOG*) Eiropas nacionālo kontu sistēmas (EKS 2010) ietvaros.

2025. gada rudens fiskālās uzraudzības kārtā Komisijas novērtējums par fiskālajām norisēm un perspektīvām dalībvalstīs balstās uz Komisijas neto izdevumu pieauguma prognožu salīdzinājumu ar Padomes ieteiktajiem maksimālajiem neto izdevumu pieauguma tempiem. Pēdējie minētie ir noteikti vai nu Padomes ieteikumos, ar kuriem apstiprina dalībvalstu vidēja termiņa plānus, vai Padomes ieteikumos, kuru mērķis ir novērst pārmērīga deficīta situācijas. Attiecībā uz eurozonas dalībvalstīm Komisija šo novērtējumu sniedz savā atzinumā par budžeta plānu projektiem.

Visām dalībvalstīm novirzes no ieteiktajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem tiek reģistrētas gada un kumulatīvā izteiksmē kopš attiecīgā ieteikuma bāzes gada, kas parasti atbilst gadam pirms vidēja termiņa plāna apstiprināšanas¹².

Dalībvalsts ir novērtēta kā atbilstīga, ja neto izdevumu pieaugums nepārsniedz Padomes ieteiktos maksimālos apjomus.

Ja izdevumu pieaugums ir lielāks, nekā ieteikts (t. i., pozitīvas novirzes), Komisija ņem vērā novirzes apmēru attiecībā pret robežvērtību 0,3 % no IKP gada izteiksmē un 0,6 % no IKP kumulatīvā izteiksmē¹³. Novirze, kas nepārsniedz šīs robežvērtības, rada neatbilstības risku, savukārt novirze, kas pārsniedz šīs robežvērtības, rada būtiskas neatbilstības risku.

Turklāt attiecībā uz dalībvalstīm, kurām piemēro PBDNP, pozitīvas novirzes, kas pārsniedz kādu no šīm robežvērtībām, nozīmētu pamatu pieņemumu par neefektīvu rīcību un varētu novest pie stingrākas pieejas izmantošanas procedūrā¹⁴. Pašreizējā situācijā nav pieejami dati par 2025. gada rezultātiem, un stingrākas pieejas izmantošana procedūrā tiktu apsvērta tikai tad, ja salīdzinājums starp Komisijas prognozēto neto izdevumu pieaugumu un ieteikto neto izdevumu korekcijas virzību (attiecīgā gadījumā ņemot vērā aizsardzības izdevumu elastību saskaņā ar valsts izņēmuma klauzulu) norādītu uz īpaši nopietnu neatbilstības gadījumu. Pretējā gadījumā PBDNP tiek uz laiku atlikta. Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām nepiemēro PBDNP, bet kuru parāda attiecība pārsniedz 60 % no IKP, pozitīvas novirzes, kas pārsniedz kādu no šīm robežvērtībām, novestu pie ziņojuma sagatavošanas saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu, ja to apstiprinātu faktiskie dati. Šādā gadījumā ziņojumā tiktu novērtēta atbilstība parāda kritērijam, un tas varētu novest pie parāda izraisītas PBDNP.

Attiecībā uz 16 dalībvalstīm, kurām Padome ir aktivizējusi valsts izņēmuma klauzulu aizsardzības izdevumiem, atbilstības novērtējumā ir iekļauta pārbaude, vai augšupvērsta novirze no ieteiktā neto izdevumu maksimālā pieauguma kumulatīvā izteiksmē ir skaidrojama ar atbilstošu aizsardzības izdevumu pieaugumu salīdzinājumā ar atsaucē gadu līdz 1,5 % no IKP laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam. Ja novirzi var pilnībā izskaidrot ar

¹² Detalizētas tabulas par konkrētām valstīm, kas ir novērtējuma pamatā, sk. Fiskālās statistikas tabulās, kurās sniegti pamatinformācijas dati, kas ir būtiski dalībvalstu budžeta politikas novērtēšanai, SWD(2025) 951 final, Brisele, 25.11.2025.

¹³ Regulas (EK) Nr. 1467/97 (EK) 2. panta 2. punkts.

¹⁴ Stingrākas pieejas izmantošana procedūrā nozīmē, ka Komisija iesaka Padomei pieņemt lēmumu, ar ko konstatē, ka nav veikta efektīva rīcība saskaņā ar 126. panta 8. punktu.

prognozēto aizsardzības izdevumu pieaugumu salīdzinājumā ar atsauces gadu, tiek uzskatīts, ka dalībvalsts ir izpildījusi ieteikumu.

Novērtējot atbilstību, pamatojoties uz neto izdevumu pieaugumu, Komisija ņem vērā arī dalībvalsts vispārējo budžeta stāvokli, t. i., vai tas ir tuvu līdzsvaram vai ar pārpalikumu.

(ii) Dalībvalstis, kas ir iesniegušas budžeta plāna projektu

Attiecībā uz eurozonas dalībvalstīm BPP ir izklāstīti izdevumu un ieņēmumu pasākumi, ko tās plāno īstenot 2026. gadā. Lielākā daļa eurozonas dalībvalstu ir iesniegušas savus BPP 2026. gadam atbilstīgi tiesību aktos noteiktajam termiņam, kas ir oktobra vidus. Beļģija un Spānija vēl nav iesniegušas BPP, jo to parlamentos 2026. gada budžets netika iesniegts¹⁵. Austrija 2025. gada 13. maijā iesniedza BPP, kas aptver gan 2025., gan 2026. gadu, un Komisija 2025. gada 23. jūnijā sniedza atzinumu¹⁶. Dalībvalstis, kurām piemēro PBDNP, varētu izmantot budžeta plāna projektu arī tam, lai ziņotu par efektīvu rīcību, kas veikta saskaņā ar PBDNP.

A) Dalībvalstis, kurām piemēro PBDNP

Tiek prognozēts, ka trīs eurozonas dalībvalstis, kurām piemēro PBDNP, **ievēros** ieteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.

- Attiecībā uz **Itāliju** tiek prognozēts, ka neto izdevumi 2025. un 2026. gadā pieaugs, nepārsniedzot Padomes ieteiktos maksimālos apjomus. Tā rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta.
- Attiecībā uz **Slovākiju** tiek prognozēts, ka neto izdevumi 2025. gadā pieaugs Padomes ieteikto maksimālo apjomu ietvaros, savukārt neto izdevumu pieaugums 2026. gadā pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr paredzams, ka prognozētā novirze nepārsniegs elastību, ko nodrošina valsts izņēmuma klauzula aizsardzībai. Tā rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta.
- Attiecībā uz **Franciju** tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2025. gadā nedaudz pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu, bet novirze nepārsniegs 0,3 % no IKP, savukārt, pārsniedzot šo rādītāju, būtu pamats pieņēmumam, ka nav veikta efektīva rīcība. Turpretim attiecībā uz 2026. gadu tiek prognozēts, ka neto izdevumi pieaugs Padomes ieteiktā maksimālā apjoma ietvaros. Tā rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta. Komisija norāda, ka šis novērtējums ir saistīts ar ievērojamu nenoteiktību, ņemot vērā pašreizējās diskusijas parlamentā.

Saskaņā ar prognozēm vienai eurozonas dalībvalstij, kurai piemēro PBDPN, pastāv **būtisks risks**, ka nav ievērots neto izdevumu maksimālais pieaugums.

¹⁵ Komisija turpina uzraudzīt fiskālās norises Beļģijā un Spānijā un, sagatavojot rudens prognozes, ir ņēmusi vērā visus attiecīgos politikas pasākumus. Arī Spānija nav iesniegusi BPP par 2025. gadu.

¹⁶ Komisijas atzinumā secināts, ka Austrijas budžeta plāna projekts 2025. un 2026. gadam atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem. Komisijas atzinums par Austrijas budžeta plāna projektu, 23.6.2025., COM(2025) 4106 final.

- Tiek prognozēts, ka **Maltas** neto izdevumi 2025. un 2026. gadā (gada izteiksmē) pieaugs, nepārsniedzot Padomes ieteiktos maksimālos apjomus. Tomēr, ņemot vērā lielo novirzi 2024. gadā, kumulatīvā novirze gan 2025., gan 2026. gadā ievērojami pārsniedz 0,6 % no IKP abos gados, un tas nozīmē pamatotu pieņēmumu, ka nav veikta efektīva rīcība. Lai gan PBDNP šajā posmā tiek uz laiku atlikta, jo nav izpildes datu par 2025. gadu, attiecībā uz Maltu pastāv būtiskas neatbilstības risks, un līdz ar to tā var nespēt nodrošināt efektīvu rīcību, tādēļ varētu būt nepieciešams izmantot stingrāku pieeju PBDNP. Tomēr jānorāda, ka pārmērīga budžeta deficīta korekcija 2026. gadā ir sasniedzama, ņemot vērā lielos neparedzētos ieņēmumus 2024. gadā.

B) Dalībvalstis, kurām nepiemēro PBDNP

Tiek prognozēts, ka sešas eurozonas dalībvalstis, kurām nepiemēro PBDNP, **ievēros** ieteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.

- Attiecībā uz **Somiju**¹⁷ un **Luksemburgu** tiek prognozēts, ka neto izdevumi 2026. gadā pieaugs, nepārsniedzot Padomes ieteiktos maksimālos apjomus.
- Attiecībā uz **Vāciju, Igauniju, Grieķiju un Latviju** tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr paredzams, ka šīm dalībvalstīm prognozētās novirzes nepārsniegs elastību, ko nodrošina valsts izņēmuma klauzula aizsardzībai.

Tiek uzskatīts, ka trīs eurozonas dalībvalstis, kurām nepiemēro PBDNP, **ievēro** Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktās budžeta politikas saistības, jo budžeta stāvoklis ir tuvu līdzsvaram vai ar pārpalikumu, lai gan tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums pārsniegs ieteikto maksimālo neto izdevumu pieaugumu.

- Tiek prognozēts, ka **Īrijas, Kipras un Portugāles** budžeta stāvoklis būs ar pārpalikumu (Īrija un Kipra) vai tuvu līdzsvaram (Portugāle), tādējādi veicinot valdības parāda attiecības pret IKP samazināšanos. Vienlaikus Komisija norāda, ka **Īrijai** pastāv risks pārsniegt ieteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu, savukārt **Kiprai un Portugālei** pastāv risks būtiski pārsniegt ieteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.

Tiek prognozēts, ka trim eurozonas dalībvalstīm, kurām nepiemēro PBDNP, pastāv **rīks, ka nav ievērots** neto izdevumu maksimālais pieaugums.

- Tiek prognozēts, ka **Horvātijas, Lietuvas un Slovēnijas** neto izdevumu pieaugums 2026. gadā pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā aizsardzībai paredzēto elastību, prognozētā kumulatīvā novirze 2026. gadā ir mazāka par 0,6 % no IKP.

Tiek prognozēts, ka vienā eurozonas dalībvalstī, kurai nepiemēro PBDNP, pastāv **būtisks risks, ka nav ievērots** neto izdevumu maksimālais pieaugums.

¹⁷ Tomēr Komisija uzskata, ka Somija nav izpildījusi LESD 126. pantā noteikto deficīta kritēriju un ka, lai gan Padome ir aktivizējusi valsts izņēmuma klauzulu attiecībā uz Somiju, deficīts, kas pārsniedz atsaucē vērtību 2025. gadā, nav pilnībā izskaidrojams ar aizsardzības izdevumu pieaugumu (sk. tālāk).

- Tiek prognozēts, ka **Nīderlandes** neto izdevumu pieaugums 2026. gadā ievērojami pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu, jo gan gada, gan kumulatīvā novirze pārsniedz attiecīgi 0,3 % un 0,6 % no IKP.

(iii) Dalībvalstis, kurām piemēro PBDNP un kuras nav iesniegušas budžeta plāna projektu

Attiecībā uz eurozonas dalībvalstīm, kurām piemēro PBDNP un kuras rudenī nav iesniegušas BPP, un attiecībā uz dalībvalstīm, kuras nav eurozonas dalībnieces un kurām piemēro PBDNP, Komisija ir arī veikusi efektīvas rīcības novērtējumu, pamatojoties uz savām prognozēm. Tā rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta visām attiecīgajām dalībvalstīm.

- Tiek prognozēts, ka **Austrijas** neto izdevumi 2025. un 2026. gadā (gan gada, gan kumulatīvā izteiksmē) pieaugs, nepārsniedzot Padomes ieteiktos maksimālos apjomus. Komisijas 2025. gada rudens prognozē par Austriju ir integrēti politikas pasākumi, kas jau izklāstīti 2025. gada 13. maijā iesniegtajā BPP, kā arī jaunākā informācija. Tādēļ tiek prognozēts, ka Austrija ievēros ieteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.
- Tiek prognozēts, ka **Beļģijas** un **Polijas** neto izdevumu pieaugums 2025. un 2026. gadā (kumulatīvā izteiksmē) pārsniegs korektīvajā virzībā noteiktos maksimālos apjomus. Tomēr paredzams, ka novirzes nepārsniegs elastību, ko nodrošina valsts izņēmuma klauzula aizsardzībai. Tādēļ tiek prognozēts, ka Beļģija un Polija ievēros ieteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.
- Tiek prognozēts, ka **Ungārijas** neto izdevumu pieaugums 2025. un 2026. gadā (kumulatīvā izteiksmē) pārsniegs korektīvajā virzībā noteiktos maksimālos apjomus. Paredzams, ka 2025. gadā kumulatīvā novirze nepārsniegs elastību, ko nodrošina valsts izņēmuma klauzula aizsardzībai, un ka 2026. gadā tā joprojām būs mazāka par 0,6 % no IKP, bet, pārsniedzot šo rādītāju, būtu pamats pieņēmumam, ka nav veikta efektīva rīcība. Lai gan PBDNP šajā posmā tiek uz laiku atlikta, Ungārijā pastāv neatbilstības risks 2026. gadā, un līdz ar to tā var nespēt nodrošināt efektīvu rīcību, tādēļ varētu būt nepieciešams izmantot stingrāku pieeju PBDNP.
- Tiek prognozēts, ka **Rumānijas** neto izdevumu pieaugums 2025. gadā tikai nedaudz pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu (0,1 % no IKP) un ka neto izdevumi 2026. gadā ievērojami pieaugs, nepārsniedzot Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tas ir iespējams, pateicoties fiskālās konsolidācijas paketēm, ko Rumānija pieņēma vasarā. Tā rezultātā PBDNP tiek uz laiku atlikta. Tāpēc Komisija pašlaik neierosinās apturēt ES līdzekļu izmaksu saskaņā ar makroekonomisko nosacījumu procedūru atbilstīgi Kopīgo noteikumu regulai un ANM regulai. Vienlaikus īstermiņā būs ļoti svarīgi, lai Rumānija stingri īstenotu pēdējos mēnešos pieņemtos fiskālās konsolidācijas pasākumus un racionalizētu publiskās investīcijas. Turklāt, kā uzsverts Padomes 2025. gada 8. jūlija ieteikumā saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu, Rumānijai būtu jāstiprina sava nodokļu administrācija un budžeta process, lai izvairītos no pārtēriņa salīdzinājumā ar plāniem. Šo politisko saistību īstenošana palīdzēs nodrošināt nepārtrauktu efektīvu rīcību. Vidējā termiņā būs nepieciešami turpmāki

fiskālās konsolidācijas pasākumi, lai līdz 2030. gadam novērstu pārmērīgo budžeta deficītu.

(iv) Citas dalībvalstis

Komisija, pamatojoties uz savām prognozēm, ir arī novērtējusi atbilstību ieteiktajam neto izdevumu maksimālajam pieaugumam citās dalībvalstīs.

- Tiek prognozēts, ka **Čehijas** un **Dānijas** neto izdevumu pieaugums 2026. gadā pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tomēr paredzams, ka šīm dalībvalstīm prognozētās novirzes nepārsniegs elastību, ko nodrošina valsts izņēmuma klauzula aizsardzībai. Tādēļ tiek prognozēts, ka Čehija un Dānija ievēros ieteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.
- Tiek prognozēts, ka **Zviedrijā** neto izdevumu pieaugums 2026. gadā pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu un pārsniegs 0,3 % no IKP. Tomēr, ņemot vērā 2024. un 2025. gada rezultātus, neto izdevumi kumulatīvā izteiksmē 2026. gadā nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo apjomu. Tādēļ tiek prognozēts, ka Zviedrija ievēros ieteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.
- Attiecībā uz **Spāniju** tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu, bet novirze būs mazāka par 0,3 % (gadā) un 0,6 % no IKP (kumulatīvi). Tādēļ tiek prognozēts, ka attiecībā uz Spāniju pastāvēs risks, ka nav ievērots ieteiktais neto izdevumu maksimālais pieaugums 2026. gadā.
- Attiecībā uz **Bulgāriju**¹⁸ tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugums 2026. gadā pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo apjomu, ņemot vērā elastību, ko nodrošina valsts izņēmuma klauzula aizsardzībai. Tādēļ tiek prognozēts, ka attiecībā uz Bulgāriju pastāvēs risks, ka nav ievērots ieteiktais neto izdevumu maksimālais pieaugums 2026. gadā.

(v) Ziņojums saskaņā ar 126. panta 3. punktu

Kā daļu no 2025. gada rudens paketes Komisija ir pieņēmusi ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu par Vāciju un Somiju¹⁹. Attiecībā uz Somiju ziņojums ir sagatavots, ņemot vērā 2024. gada deficītu, kas pārsniedz atsaucis vērtību 3 % no IKP, un 2025. gadā plānoto deficītu, kas pārsniedz 3 % no IKP; Vācijā 2025. gadā plānotais deficīts pārsniedz 3 % no IKP. Ziņojumā konstatēts, ka šajā posmā nav pamata sākt PBDNP attiecībā uz Vāciju, jo budžeta deficīta pārsniegums virs 3 % no IKP ir pilnībā izskaidrojams ar aizsardzības izdevumu pieaugumu un to pieļauj valsts izņēmuma klauzula. Somijas gadījumā deficītu, kas 2025. gadā pārsniedza 3 % no IKP, tikai daļēji var izskaidrot ar aizsardzības izdevumu

¹⁸ Pēc pievienošanās eurozonai 2026. gada 1. janvārī Bulgārijai būs tādi paši ziņošanas pienākumi kā visām pārējām eurozonas dalībvalstīm, t. sk. rudenī būs jāiesniedz BPP.

¹⁹ Komisijas ziņojums, kas sagatavots saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu, 25.11.2025., COM(2025) 950 final. Minētajā ziņojumā ir analizēts valsts budžeta deficīts, ņemot vērā Līguma prasības, lai secinātu, vai dalībvalstī pastāv pārmērīga budžeta deficīta risks. Savukārt Komisijas atzinumos par budžeta plānu projektiem ir analizēti 2026. gadam prognozētie neto izdevumi, ņemot vērā attiecīgos Padomes ieteikumus.

pieaugumu un elastību, kas piešķirta saskaņā ar valsts izņēmuma klauzulu. Tādēļ Komisija apsvērs iespēju ierosināt sākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru attiecībā uz Somiju.

(vi) Secinājumi un turpmākie pasākumi

Dalībvalstis tiek aicinātas savā budžeta likuma pieņemšanas procesā ņemt vērā Komisijas atzinumu par to budžeta plāna projektu. Tās 19 dalībvalstis, kas novērtētas kā atbilstīgas, tiek aicinātas 2026. gadā turpināt īstenot fiskālo politiku, kā plānots. Savukārt 8 dalībvalstis, kurās pastāv neatbilstības risks, tiek aicinātas valsts budžeta procedūras ietvaros veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka fiskālā politika 2026. gadā atbilst Padomes ieteikumam. Jo īpaši attiecībā uz dalībvalstīm, kurām piemēro PBDNP, tas ir svarīgi, lai izvairītos no iespējamās stingrākas pieejas izmantošanas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā pavasarī. Komisija ir gatava sadarboties ar visām dalībvalstīm un atbalstīt centienus nodrošināt atbilstību pārskatītajai ekonomikas pārvaldības sistēmai.

Komisija apsvērs iespēju ierosināt sākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru attiecībā uz Somiju. Attiecībā uz Somiju, ņemot vērā ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu un Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu saskaņā ar LESD 126. panta 4. punktu, Komisija apsvērs iespēju ierosināt Padomei pieņemt lēmumu saskaņā ar LESD 126. panta 6. punktu, ar ko konstatē pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu. Ja Padome nolems, ka pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, tā vienlaikus pieņems arī ieteikumu saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu, kurā būs izklāstīta koriģējošā neto izdevumu virzība.

Komisija 2026. gada pavasarī sniegs atjauninātu novērtējumu. Atjauninātais atbilstības novērtējums balstīsies uz izpildes datiem par 2025. gadu, kā arī uz Komisijas 2026. gada pavasara prognozi un gada progresu ziņojumiem, kuri dalībvalstīm ir jāiesniedz līdz 2026. gada 30. aprīlim²⁰. Fiskālais novērtējums ietvers Komisijas pirmo aprēķinu par kontroles kontu katrai dalībvalstij, pamatojoties uz izpildes datiem. Šis kontroles konts ļaus sekot līdzi novirzēm no neto izdevumu pieauguma virzības visās dalībvalstīs, un tiks izmantots tam, lai informētu par izpildes panākšanas darbībām²¹. Turklāt pavasarī veiktajā novērtējumā tiks uzraudzīta arī to reformu un investīciju īstenošana, kas ir pamatā fiskālās korekcijas periodu pagarināšanai līdz septiņiem gadiem un kas attiecas uz Spāniju, Franciju, Itāliju, Somiju, Beļģiju, Austriju, Vāciju un Rumāniju.

²⁰ Attiecībā uz valstīm, kurām piemēro PBDNP, 2026. gada pavasara ziņojumu par rīcību, kas veikta, reaģējot uz Padomes ieteikumu saskaņā ar 126. panta 7. punktu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanu, var iekļaut gada progresu ziņojumā.

²¹ Sk. arī 1. izcēlumu, kurā aprakstīti iespējamie uzraudzības pasākumi gadījumā, ja tiek pārsniegti ieteiktais neto izdevumu maksimālais pieaugums. Detalizēts skaidrojums par kontroles kontu ir iekļauts Fiskālās statistikas tabulās, kurās sniegti pamatinformācijas dati, kas ir būtiski dalībvalstu budžeta politikas novērtēšanai, SWD(2025) 951 final, Brisele, 25.11.2025.

I PIELIKUMS. NETO IZDEVUMU PIEAUGUMA GADA UN KUMULATĪVĀS NOVIRZES 2025. UN 2026. GADĀ, ŅEMOT VĒRĀ IETEIKUMUS

Gada un kumulatīvā novirze (% no IKP)

Gada novirze		Kumulatīvā novirze		Valsts izņēmuma klauzula (VIK)	VIK pārskata gads	Kumulatīvā novirze, ņemot vērā VIK elastību	
2025	2026	2025	2026			2025	2026
(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)	(H)

Dalībvalstis, kas ir iesniegušas budžeta plāna projektu

DE	-0.3	0.3	-0.3	0.0	Jā	2021	-0.8	-0.7
EE	-2.7	2.9	-2.0	1.0	Jā	2021	-3.5	-0.5
IE	0.5	-0.1	0.2	0.1	Nē	n. p.	n. p.	n. p.
EL	0.0	1.2	-1.0	0.2	Jā	2024	-1.2	-0.1
FR	0.1	-0.3	-0.2	-0.4	Nē	n. p.	n. p.	n. p.
HR	1.3	0.3	0.8	1.1	Jā	2021	0.3	0.5
IT	-0.1	0.0	-0.2	-0.2	Nē	n. p.	n. p.	n. p.
CY	0.3	0.5	-0.1	0.5	Nē	n. p.	n. p.	n. p.
LV	0.3	0.7	-1.2	-0.5	Jā	2021	-2.0	-2.0
LT	1.1	0.8	1.1	1.8	Jā	2021	-0.4	0.3
LU	0.5	-0.2	-0.3	-0.4	Nē	n. p.	n. p.	n. p.
MT	-0.5	-0.4	2.0	1.5	Nē	n. p.	n. p.	n. p.
NL	1.5	0.5	1.3	1.7	Nē	n. p.	n. p.	n. p.
PT	0.3	0.0	0.8	0.7	Jā	2021	0.7	0.7
SI	1.0	0.6	0.2	0.8	Jā	2021	0.0	0.2
SK	-0.5	0.3	-1.4	-1.0	Jā	2021	-2.3	-1.5
FI	-0.2	-0.1	-0.4	-0.5	Jā	2021	-2.0	-2.4

Dalībvalstis, kurām piemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru un kuras nav iesniegušas budžeta plāna projektu

BE	0.3	0.2	0.3	0.5	Jā	2021	-0.2	-0.3
HU	1.3	1.3	0.6	1.9	Jā	2021	-0.5	0.5
AT	-0.2	0.0	-0.2	-0.2	Nē	n. p.	n. p.	n. p.
PL	0.3	-0.1	0.6	0.5	Jā	2021	-0.9	-1.0
RO	0.1	-1.0	0.1	-0.9	Nē	n. p.	n. p.	n. p.

Citas dalībvalstis

BG	1.3	-0.5	1.3	0.7	Jā	2024	0.1	0.2
CZ	-0.5	1.0	-2.1	-1.0	Jā	2021	-2.5	-1.5
DK	2.1	0.5	0.4	0.8	Jā	2021	-1.1	-0.7
ES	0.3	0.3	-0.1	0.2	Nē	n. p.	n. p.	n. p.
SE	-1.0	0.9	-1.0	-0.1	Nē	n. p.	n. p.	n. p.

Avots: Komisijas aprēķini, pamatojoties uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi.

Pozitīva novirze norāda, ka neto izdevumi pārsniedz ieteikumu. Izceltie skaitļi norāda

II PIELIKUMS. GALVENIE MAKROEKONOMISKIE UN FISKĀLIE RĀDĪTĀJI

Vispārējās valdības bilance, parāds un IKP pieaugums

	Vispārējās valdības bilance (% no IKP)			Vispārējās valdības parāds (% no IKP)			IKP (reālais pieauguma temps)		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Dalībvalstis, kas ir iesniegušas budžeta plāna projektu									
DE	-2.7	-3.1	-4.0	62.2	63.5	65.2	-0.5	0.2	1.2
EE	-1.7	-1.3	-4.4	23.5	23.4	25.9	-0.1	0.6	2.1
IE	4.0	1.5	1.0	38.3	33.1	32.5	2.6	10.7	0.2
EL	1.2	1.1	0.3	154.2	147.6	142.1	2.1	2.1	2.2
FR	-5.8	-5.5	-4.9	113.2	116.3	118.1	1.2	0.7	0.9
HR	-1.9	-2.8	-2.9	57.4	56.2	56.1	3.8	3.2	2.9
IT	-3.4	-3.0	-2.8	134.9	136.4	137.9	0.7	0.4	0.8
CY	4.1	3.3	3.0	62.8	56.4	51.0	3.9	3.4	2.6
LV	-1.8	-3.1	-3.5	46.6	48.3	49.9	0.0	1.0	1.7
LT	-1.3	-2.2	-2.5	38.0	39.8	44.7	3.0	2.4	3.0
LU	0.9	-0.8	-0.5	26.3	26.8	27.1	0.4	0.9	1.9
MT	-3.5	-3.2	-2.8	46.2	47.0	47.2	6.8	4.0	3.8
NL	-0.9	-1.9	-2.7	43.7	45.2	47.9	1.1	1.7	1.3
PT	0.5	0.0	-0.3	93.6	91.3	89.2	2.1	1.9	2.2
SI	-0.9	-2.2	-2.3	66.6	65.2	63.7	1.7	1.0	2.4
SK	-5.5	-5.0	-4.6	59.7	61.9	64.0	1.9	0.8	1.0
FI	-4.4	-4.5	-4.0	82.5	88.1	90.9	0.4	0.1	0.9
Dalībvalstis, kurām piemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru un kuras nav iesniegušas budžeta plāna projektu									
BE	-4.4	-5.3	-5.5	103.9	107.1	109.9	1.1	1.0	1.1
HU	-5.0	-4.6	-5.1	73.5	73.7	73.9	0.6	0.4	2.3
AT	-4.7	-4.4	-4.1	79.9	81.4	82.8	-0.7	0.3	0.9
PL	-6.5	-6.8	-6.3	55.1	59.5	64.9	3.0	3.2	3.5
RO	-9.3	-8.4	-6.2	54.8	59.1	61.1	0.9	0.7	1.1
Citas dalībvalstis									
BG	-3.0	-3.0	-2.7	23.8	28.5	30.6	3.4	3.0	2.7
CZ	-2.0	-1.8	-2.0	43.3	43.4	44.1	1.2	2.4	1.9
DK	4.5	2.3	1.1	30.5	28.9	27.7	3.5	2.0	2.1
ES	-3.2	-2.5	-2.1	101.6	100.0	98.2	3.5	2.9	2.3
SE	-1.6	-1.7	-2.4	34.0	34.5	35.3	0.8	1.5	2.6

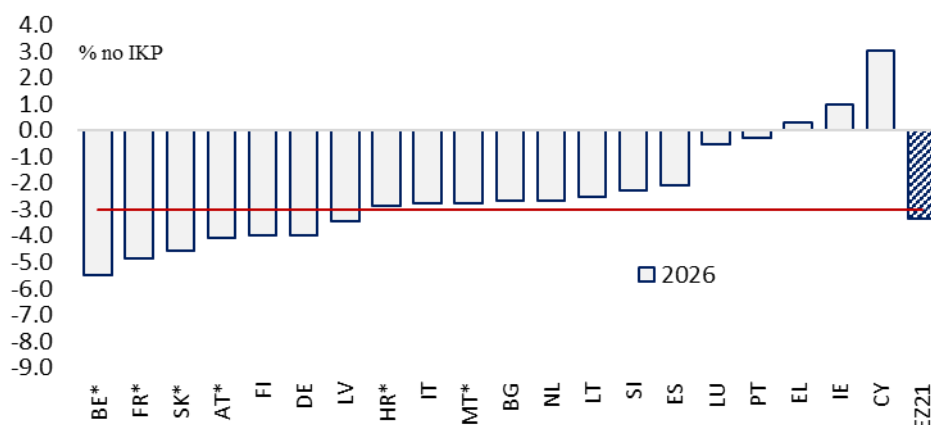
Avots: Komisijas 2025. gada rudens prognoze.

III PIELIKUMS. VISPĀRĒJĀIS EUROZONAS FISKĀLAIS STĀVOKLIS UN FISKĀLĀ NOSTĀJA

(i) Valdības budžeta deficīts un tā virzītājspēki 2025.–2026. gadā

Paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2025. un 2026. gadā eurozonā kopumā palielināsies, turklāt starp valstīm būs vērojamas būtiskas atšķirības. Paredzams, ka 2026. gadā 12 valstīs deficīts palielināsies salīdzinājumā ar 2025. gadu. Paredzams, ka astoņu eurozonas dalībvalstu budžeta deficīts pārsniegs 3 % no IKP un ka septiņās no tām budžeta deficīts būs 4 % vai lielāks.

3. grafiks. Eurozonas dalībvalstu vispārējās valdības bilance 2026. gadā

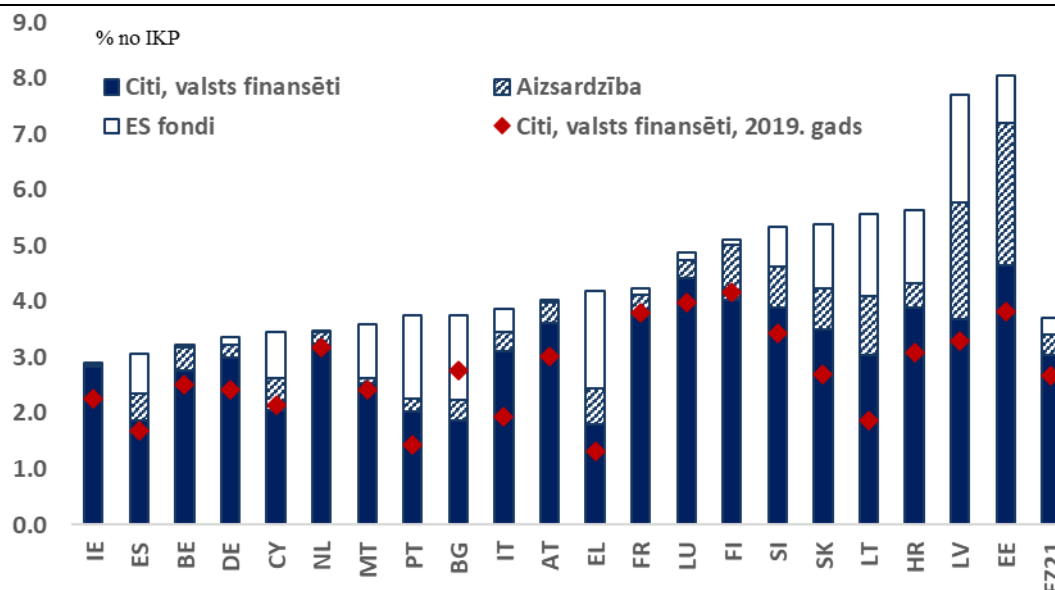
Avots: Komisijas 2025. gada rudens prognoze.

Piezīme. Bulgārijas pievienošanās eurozonai ir plānota 2026. gada 1. janvārī. Eurozonas valstu (EZ20) kopējā summā nav iekļauta Bulgārija.

Dalībvalstīm, kas atzīmētas ar zvaigznīti “*”, ir atvērta PBDNP.

Izdevumu dinamika ir galvenais eurozonas deficīta virzītājspēks. Tiek prognozēts, ka eurozonas izdevumu attiecība pret IKP 2025. un 2026. gadā palielināsies attiecīgi par 0,5 procentpunktiem un 0,3 procentpunktiem. Tiek prognozēts, ka aizsardzības izdevumi pastāvīgi pieaugs (no 1,4 % no IKP 2024. gadā līdz 1,7 % 2026. gadā), un paredzams, ka palielināsies arī procentu izdevumi kā daļa no IKP. Lielākajā daļā dalībvalstu 2026. gadā investīcijas ir palielinājušās, un tās tika atbalstītas gan ar valsts, gan ES finansējumu. Gandrīz puse no publisko investīciju pieauguma laikposmā no 2019. līdz 2026. gadam ir saistīta ar investīcijām, ko finansē ES, jo īpaši no ANM. Tiek prognozēts, ka lielākā eurozonas valstu daļa valsts finansētajām publiskajām investīcijām tērēs vairāk nekā pirms pandēmijas. Itālija un Lietuva izceļas ar pieaugumu virs 1 % no IKP. No funkcionālā viedokļa paredzams, ka 2026. gadā lielākajā daļā ES valstu palielināsies arī aizsardzības izdevumi. Ievērojams pieaugums ir sagaidāms Igaunijā (virs 1 procentpunkta) un Latvijā (aptuveni 1 procentpunkts). Jāņem vērā, ka militārā aprīkojuma piegādes laiks var radīt zināmu svārstīgumu skaitļos no gada uz gadu.

4. grafiks. Eurozonas dalībvalstu publisko investīciju komponenti (2026)

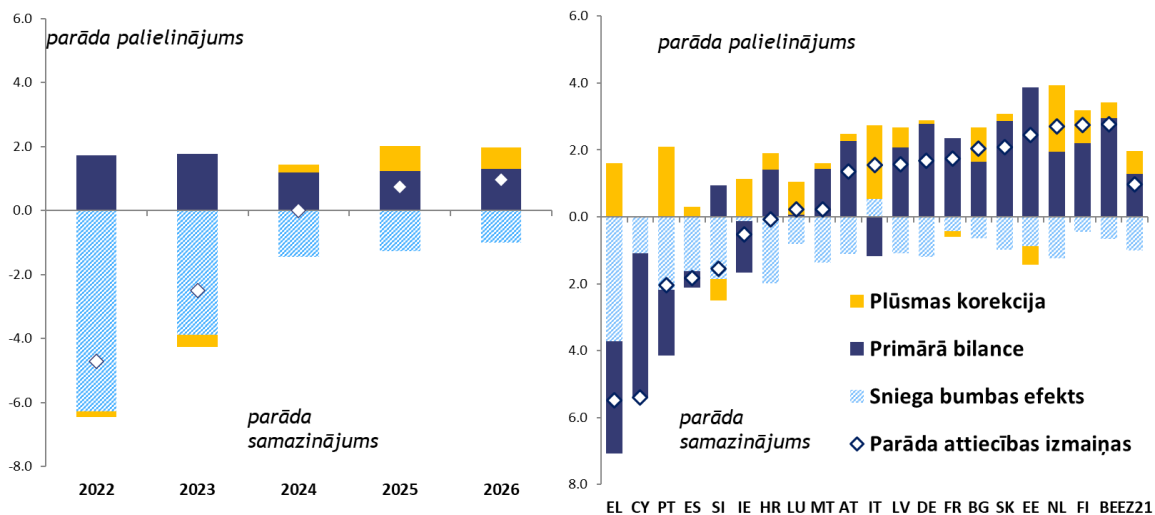

Avots: Komisijas 2025. gada rudens prognoze.

(ii) Valdības parāds 2025.–2026. gadā

Tiek prognozēts, ka valsts parāda attiecības dinamika eurozonas valstīs 2025. un 2026. gadā atšķirsies atkarībā no konsolidācijas centieniem un makroekonomikas norisēm. Pēc ievērojama samazinājuma vairumā eurozonas dalībvalstu laikposmā no 2000. gada līdz 2024. gadam tiek prognozēts, ka 2025. un 2026. gadā parāda rādītājs pieaugs 14 eurozonas dalībvalstīs. Paredzams, ka līdz 2026. gadam četrās dalībvalstīs (Beļģijā, Grieķijā, Francijā un Itālijā) parāda attiecība turpinās pārsniegt 100 % no IKP. Vienlaikus Grieķijā un Kiprā tiek prognozēts turpmāks ievērojams parāda samazinājums, pateicoties to ievērojamajam primārajam pārpalikumam.

5. grafiks. Parāda attiecības pret IKP gada izmaiņu virzītājspēki eurozonā (2022–2026) un tās dalībvalstīs (2026)

Avots: Komisijas 2025. gada rudens prognoze.

Lielākajā daļā eurozonas dalībvalstu parāda attiecības izmaiņas laikposmā no 2025. līdz 2026. gadam nosaka primārā bilance un dažas atlikumu un plūsmu korekcijas. Paredzams, ka atlikumu un plūsmu korekcijas būs īpaši nozīmīgas (virs 1 procentpunkta no IKP) Grieķijā, Portugālē, Īrijā, Itālijā, Lietuvā un Nīderlandē. “Sniega bumbas” efektam arī turpmāk būtu parāda samazināšanās ietekme, jo paredzams, ka procentu likmju un pieauguma tempu starpība saglabāsies labvēlīga visās dalībvalstīs, izņemot Itāliju, lai gan tā ir ievērojami mazāka nekā iepriekšējos gados, galvenokārt zemākas inflācijas un augstāku netiešo procentu likmju dēļ, ko maksā par valsts parādiem.

(iii) Fiskālā nostāja eurozonas valstīs: 2025. un 2026. gads

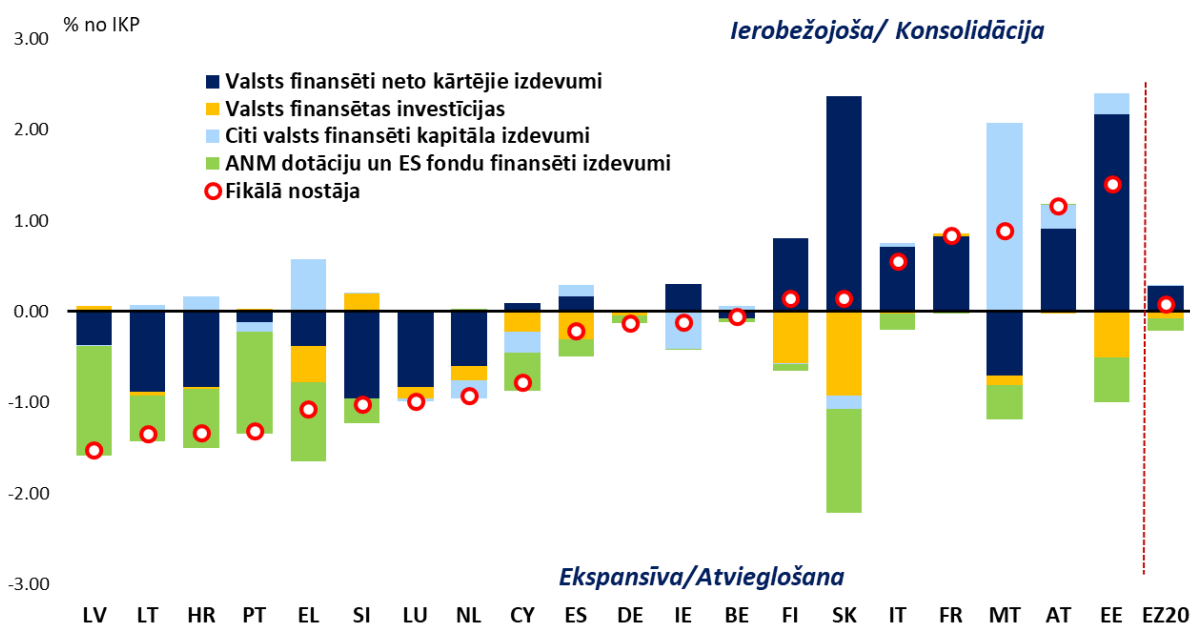
Prognozētā fiskālā nostāja eurozonā 2025. gadā kopumā ir neitrāla, bet starp valstīm ir vērojamas būtiskas atšķirības²². Paredzams, ka neto kārtējo izdevumu samazinājumu lielā mērā kompensēs ekspansīvs impulss no publiskajām investīcijām un ES finansētajiem izdevumiem. Tomēr fiskālās norises dalībvalstīs joprojām ir atšķirīgas, sākot no samazinājuma par 1,4 % no IKP Igaunijā līdz pieaugumam par 1,5 % no IKP Latvijā (6. grafiks). Šīs atšķirības var daļēji attiecināt uz jaunās ekonomikas pārvaldības sistēmas struktūru, kas diferencē fiskālās korekcijas prasības, pamatojoties uz dalībvalstu fiskālajām problēmām, un daļēji uz atšķirīgo fiskālo stimulu no izdevumiem, ko finansē no ANM dotācijām un citiem ES fondiem.

Konkrētāk, paredzams, ka piecas eurozonas dalībvalstis 2025. gadā īsteno bremzējošu fiskālo politiku, deviņas dalībvalstis – ekspansīvu politiku, bet sešas dalībvalstis saglabās kopumā neitrālu nostāju. Tiek prognozēts, ka starp dalībvalstīm ar augstu parādu neto kārtējo izdevumu samazināšanās būs galvenais faktors, kas ietekmēs vispārējo fiskālo nostāju Itālijā, Francijā, Austrijā, Slovākijā un Somijā. Paredzams, ka šis komponents būs ekspansīvs piecās no desmit eurozonas valstīm, kuras izmanto elastību saskaņā ar valsts izņēmuma klauzulu aizsardzībai. Paredzams, ka lielākajā daļā dalībvalstu valsts finansētās investīcijas, jo īpaši

²² Neto izdevumu kopums, ko izmanto fiskālās nostājas novērtēšanai, ietver no ANM dotācijām un citiem ES fondiem finansētos izdevumus. Fiskālā nostāja tiek uzskatīta par kopumā neitrālu, ja tās vērtība ir diapazonā $-0,25\% / +0,25\%$ no IKP, bet ārpus šā diapazona tā tiek uzskatīta par ekspansīvu (–) vai bremzējošu (+).

izdevumi, ko finansē no ANM dotācijām un citiem ES instrumentiem, sniegs kvalitatīvu fiskālo atbalstu ekonomikai. Trijās dalībvalstīs (Somijā, Slovākijā un Igaunijā) valsts finansēto investīciju devums tiek prognozēts 0,5 procentpunktu apmērā no IKP vai vairāk. Tiek prognozēts, ka ANM un citu ES finansēto izdevumu ieguldījums septiņās valstīs (Igaunijā, Grieķijā, Horvātijā, Lietuvā, Portugālē, Slovākijā un Latvijā) būs 0,5 procentpunkti no IKP vai vairāk. Paredzams, ka nevienā eurozonas dalībvalstī šis komponents nesamazināsies.

6. grafiks. Eurozonas dalībvalstu fiskālā nostāja un komponenti 2025. gadā

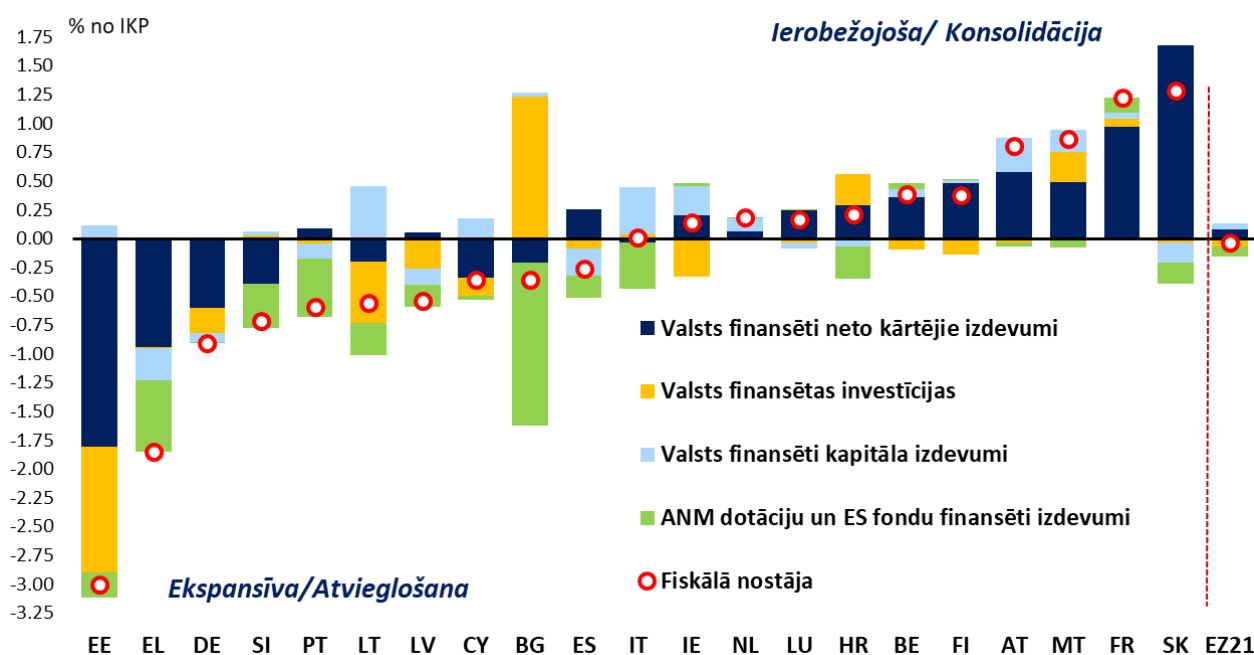
Avots: Komisijas 2025. gada rudens prognoze.

Paredzams, ka eurozonas kopējā fiskālā nostāja 2026. gadā būs neitrāla un to veicinās gan valstu, gan ES budžets. Ieteiktā neto izdevumu virzība pati par sevi nozīmētu kopumā neitrālu fiskālo nostāju eurozonai 2026. gadā, un elastība, kas atļautu saskaņā ar valsts izņēmuma klauzulu aizsardzībai, veicinātu ekspansīvāku politiku. Komisijas 2025. gada rudens prognozē norādīts, ka fiskālā nostāja eurozonā 2026. gadā būs kopumā neitrāla. Paredzams, ka ekspansīvos budžetus dažās dalībvalstīs, kā arī ANM dotāciju un citu ES fondu (kas nav iekļauti neto izdevumos) pieaugošo apguvi kompensēs fiskālie ierobežojumi citās dalībvalstīs.

Paredzams, ka 2026. gadā fiskālās nostājas dažādās eurozonas valstīs joprojām būs atšķirīgas. Paredzams, ka 2026. gadā sešas eurozonas dalībvalstis īstenos bremzējošu fiskālo politiku, savukārt desmit citās dalībvalstīs fiskālā politika, visticamāk, būs ekspansīva, bet piecās dalībvalstīs – kopumā neitrāla. Paredzams, ka eurozonas dalībvalstu 2026. gada fiskālā nostāja būs diapazonā no samazinājuma 1,3 % apmērā no IKP Slovākijā līdz pieaugumam 3,0 % apmērā no IKP Igaunijā. Tiek prognozēts, ka neto kārtējie izdevumi būs galvenais vispārējās fiskālās nostājas virzītājspēks lielākajā daļā eurozonas dalībvalstu, un ievērojams samazinājums (0,5 % no IKP vai vairāk) tiek prognozēts Somijā, Austrijā, Maltā, Francijā un

Slovākijā. Paredzams, ka lielākajā daļā dalībvalstu valsts finansētās investīcijas un jo īpaši no ANM dotācijām un citiem ES fondiem finansētie izdevumi sniegs kvalitatīvu fiskālo atbalstu ekonomikai. Grieķijā, Portugālē un Bulgārijā ekspansīvo nostāju lielā mērā nosaka prognozētais ANM apguves paātrinājums.

7. grafiks. Eurozonas dalībvalstu fiskālā nostāja un komponenti 2026. gadā

Avots: Komisijas 2025. gada rudens prognoze.

(iv) Fiskālās nostājas un politikas pasākumu kopuma atbilstība

Fiskālās nostājas atbilstību var aplūkot no trim dažādiem aspektiem.

Fiskālā nostāja 2025. un 2026. gadā ir atbilstīga no makroekonomikas viedokļa. Kopumā neitrālā fiskālā nostāja 2025. gadā ir papildinājusi ECB monetārās politikas mīkstināšanu, jo inflācija turpina samazināties un joprojām ir liela nenoteiktība attiecībā uz izaugsmes perspektīvām. 2026. gadā kopumā neitrāla fiskālā nostāja ir saderīga ar gaidāmo inflācijas stabilizēšanos aptuveni 2 % apmērā, vienlaikus nekaitējot joprojām mērenai izaugsmes perspektīvai sarežģītajā globālajā vidē un (nelielas) negatīvas ražošanas apjumu starpības kontekstā²³.

Otrkārt, fiskālā nostāja šķiet atbilstīga no struktūras viedokļa. Tās investīciju saturs 2025. un 2026. gadā stimulēs potenciālo izaugsmi vidējā termiņā. Lai gan paredzams, ka neto kārtējie izdevumi tiks ierobežoti, atspoguļojot nepieciešamību konsolidēt vairākās dalībvalstīs, valsts finansētās investīcijas tiek saglabātas. Kopējās investīcijas veicina arī no ANM dotācijām finansēto izdevumu pieaugums, jo ANM īstenošana paātrinās, tuvojoties tā galīgajam īstenošanas datumam. Turklāt fiskālā nostāja šķiet saderīga ar nepieciešamību

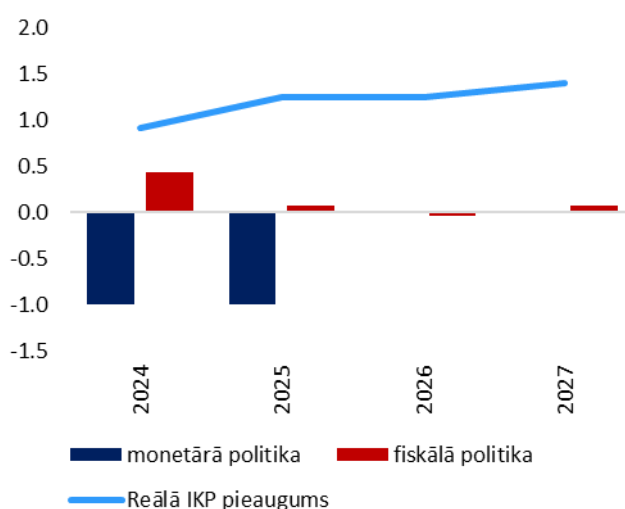
²³ Vidēja termiņa potenciālā IKP pieaugums eurozonā 2026. gadā tiek lēsts 1,2 % apmērā.

palielināt aizsardzības izdevumus un aktivizēt valsts izņēmuma klauzulu vairākām eurozonas dalībvalstīm, vienlaikus turpinot konsolidēt ar aizsardzību nesaistītos izdevumus.

Ģeogrāfiskā sadalījuma ziņā eurozonas fiskālā nostāja 2025. un 2026. gadam kopumā atbilst fiskālās piesardzības nepieciešamībai dalībvalstīs ar lielām parāda problēmām.

Lielākajai daļai dalībvalstu ar lielu parādu un lielu deficītu faktiski ir jāierobežo neto izdevumi, ko finansē no valsts budžetiem. Tomēr netiek prognozēts, ka dažās dalībvalstīs ar lielu parādu fiskālā nostāja, kas balstīta uz valsts budžetu, būs bremzējoša, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulas nodrošināto elastību attiecībā uz lielākiem aizsardzības izdevumiem²⁴. Ekspansīvo nostāju vairākās dalībvalstīs lielā mērā nosaka arī prognozētais ANM apguves paātrinājums.

8. grafiks. Monetārās politikas nostāja un fiskālās politikas nostāja eurozonā

Avots: Komisijas 2025. gada rudens prognoze un ECB.

Piezīme. Monetārās politikas nostāju mēra kā ECB noguldījumu iespējas procentu likmes vispārējās izmaiņas gada laikā.

²⁴ Fiskālās ilgtspējas nodrošināšanai svarīga ir valsts finansētā fiskālās nostājas daļa (t. i., bez ES finansējuma ietekmes), kurai vajadzētu būt nedaudz bremzējošai dalībvalstīs ar lielām fiskālajām problēmām.

IV PIELIKUMS. PĀRMĒRĪGA BUDŽETA DEFICĪTA NOVĒRŠANAS PROCEDŪRAS

Kopš pavasara paketes publicēšanas Padome saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu pieņēma pārskatītus ieteikumus gan Rumānijai, gan Beļģijai un nolēma sākt PBDNP attiecībā uz Austriju, kā rezultātā saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu tika pieņemts ieteikums attiecībā uz Austriju. Visām trim minētajām dalībvalstīm tika noteikts termiņš līdz 2025. gada 15. oktobrim, kura laikā ir jāveic efektīva rīcība.

Nākamajos punktos ir sniegts novērtējums par atbilstību PBDNP ieteikumam (ņemot vērā elastību, ko attiecīgā gadījumā pieļauj valsts izņēmuma klauzula aizsardzībai). Tām PBDNP valstīm, kuras rudenī iesniedza BPP, sākās novērtējums ir sniegts BPP atzinumos, galveno uzmanību pievēršot 2026. gadam.

Austrija. Kopā ar Padomes lēmumu, ar ko 2025. gada 8. jūlijā konstatē pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu Austrijā, jo nav ievērots deficīta kritērijs, Padome pieņēma arī ieteikumu, kurā izklāstīta maksimālā neto izdevumu pieauguma virzība nolūkā līdz 2028. gadam novērst pārmērīga budžeta deficīta situāciju. Saskaņā ar Komisijas 2025. gada rudens prognozi Austrijas neto izdevumi 2025. gadā pieaugs par 2,2 %, kas nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 2,6 % apmērā. Kumulatīvā izteiksmē arī neto izdevumu pieaugums 2025. gadā nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 2,6 % apmērā. Neto izdevumi 2026. gadā pieaugs par 2,1 %, kas nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 2,2 % apmērā. Kumulatīvā izteiksmē arī neto izdevumu pieaugums 2026. gadā nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 4,8 % apmērā. Tādējādi Austrija ievēro Padomes ieteikumā noteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.

Beļģija. Pēc Beļģijas vidēja termiņa fiskālā un strukturālā plāna iesniegšanas, novērtēšanas un apstiprināšanas Padome 2025. gada 20. jūnijā pieņēma pārskatītu ieteikumu, kas saskaņots ar Beļģijas vidēja termiņa plānā noteikto neto izdevumu virzību, lai līdz 2029. gadam novērstu pārmērīga budžeta deficīta situāciju. Pamatojoties uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi, Beļģijas neto izdevumi 2025. gadā pieaugs par 4,2 %, kas pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 3,6 % apmērā. Tas atbilst ikgadējai novirzei 0,3 % apmērā no IKP un kumulatīvajai novirzei 0,3 % apmērā no IKP 2025. gadā. Tomēr, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, prognozētā kumulatīvā novirze 2025. gadā ir valsts izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Neto izdevumi 2026. gadā pieaugs par 2,9 %, kas pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 2,5 % apmērā. Tas atbilst ikgadējai novirzei 0,3 % apmērā no IKP un kumulatīvajai novirzei 0,5 % apmērā no IKP 2026. gadā. Tomēr, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, prognozētā kumulatīvā novirze 2026. gadā ir šajā izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tādējādi Beļģija ievēro Padomes ieteikumā noteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.

Francija. Padome 2025. gada 21. janvārī pieņēma ieteikumu, kurā izklāstīta maksimālā neto izdevumu pieauguma virzība nolūkā līdz 2029. gadam novērst pārmērīga budžeta deficīta situāciju Francijā. Pamatojoties uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi, Francijas neto izdevumi 2025. gadā pieaugs par 1,0 %, kas pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 0,8 % apmērā. Tas atbilst gada novirzei 0,1 % apmērā no IKP 2025. gadā. Kumulatīvā izteiksmē neto izdevumu pieaugums nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma

tempu 4,6 % apmērā. Neto izdevumi 2026. gadā pieaugs par 0,7 %, kas nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 1,2 % apmērā. Kumulatīvā izteiksmē arī neto izdevumu pieaugums nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 5,8 % apmērā. Tādējādi Francija ievēro Padomes ieteikumā 2026. gadam noteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu, bet 2025. gadā pastāv neatbilstības risks.

Ungārija. Padome 2025. gada 18. februārī pieņēma ieteikumu, kurā izklāstīta maksimālā neto izdevumu pieauguma virzība nolūkā līdz 2026. gadam novērst pārmērīga budžeta deficīta situāciju Ungārijā. Pamatojoties uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi, Ungārijas neto izdevumi 2025. gadā pieaugs par 7,6 %, kas pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 4,3 % apmērā. Tas atbilst ikgadējai novirzei 1,3 % apmērā no IKP un kumulatīvajai novirzei 0,6 % apmērā no IKP 2025. gadā. Tomēr, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, prognozētā kumulatīvā novirze 2025. gadā ir šajā izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Neto izdevumi 2026. gadā pieaugs par 7,4 %, kas pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 4,0 % apmērā. Tas atbilst ikgadējai novirzei 1,3 % apmērā no IKP un kumulatīvajai novirzei 1,9 % apmērā no IKP 2026. gadā. Pat ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, prognozētā kumulatīvā novirze 2026. gadā joprojām ir 0,5 % no IKP. Tādējādi Ungārija ievēro Padomes ieteikumā 2025. gadam noteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu, bet 2026. gadā pastāv neatbilstības risks.

Itālija. Padome 2025. gada 21. janvārī pieņēma ieteikumu, kurā izklāstīta maksimālā neto izdevumu pieauguma virzība nolūkā līdz 2026. gadam novērst pārmērīga budžeta deficīta situāciju Itālijā. Saskaņā ar Komisijas 2025. gada rudens prognozi Itālijas neto izdevumi 2025. gadā pieaugs par 1,2 %, kas nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 1,3 % apmērā. Kumulatīvā izteiksmē arī neto izdevumu pieaugums nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu -0,7 % apmērā. Neto izdevumi 2026. gadā pieaugs par 1,5 %, kas nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 1,6 % apmērā. Kumulatīvā izteiksmē arī neto izdevumu pieaugums nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 0,9 % apmērā. Tādējādi Itālija ievēro Padomes ieteikumā noteikto maksimālo neto izdevumu apjomu.

Malta. Padome 2025. gada 21. janvārī pieņēma ieteikumu, kurā izklāstīta maksimālā neto izdevumu pieauguma virzība nolūkā līdz 2027. gadam novērst pārmērīga budžeta deficīta situāciju Maltā. Pamatojoties uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi, Maltas neto izdevumi 2025. gadā pieaugs par 4,4 %, kas nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 6,0 % apmērā. Tomēr kopumā paredzams, ka neto izdevumu pieaugums pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 13,8 % apmērā. Tas atbilst kumulatīvajai novirzei 2,0 % apmērā no IKP 2025. gadā. Neto izdevumi 2026. gadā pieaugs par 4,6 %, kas nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 5,8 % apmērā. Paredzams, ka neto izdevumu kumulatīvais pieaugums pārsniegs Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 20,4 % apmērā un 2026. gadā kumulatīvā novirze būs 1,5 % no IKP. Tādējādi pastāv būtisks risks, ka Maltā 2025. un 2026. gadā nav ievērots Padomes ieteikumā noteiktais maksimālais neto izdevumu apjoms.

Polija. Padome 2025. gada 21. janvārī pieņēma ieteikumu, kurā izklāstīta maksimālā neto izdevumu pieauguma virzība nolūkā līdz 2028. gadam novērst pārmērīga budžeta deficīta situāciju Polijā. Pamatojoties uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi, Polijas neto izdevumi

2025. gadā pieaugs par 7,1 %, kas pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 6,3 % apmērā. Tas atbilst ikgadējai novirzei 0,3 % apmērā no IKP un kumulatīvajai novirzei 0,6 % apmērā no IKP 2025. gadā. Tomēr, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, prognozētā kumulatīvā novirze 2025. gadā ir šajā izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Neto izdevumi 2026. gadā pieaugs par 4,2 %, kas nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 4,4 % apmērā. Kumulatīvā izteiksmē prognozētā novirze 2026. gadā ir 0,5 % no IKP. Tomēr, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, prognozētā kumulatīvā novirze 2026. gadā ir šajā izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tādējādi Polija ievēro Padomes ieteikumā noteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.

Rumānija. Padome 2025. gada 20. jūnijā saskaņā ar LESD 126. panta 8. punktu pieņēma lēmumu, kurā konstatēts, ka Rumānija nav efektīvi rīkojusies, reaģējot uz Padomes 2025. gada 21. janvāra ieteikumu. Padome 2025. gada 8. jūlijā pieņēma pārskatītu ieteikumu, kurā izklāstīta maksimālā neto izdevumu pieauguma virzība nolūkā līdz 2030. gadam novērst pārmērīga budžeta deficīta situāciju Rumānijā. Pamatojoties uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi, Rumānijas neto izdevumi 2025. gadā pieaugs par 3,0 %, kas pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 2,8 % apmērā. Tas atbilst ikgadējai novirzei 0,1 % apmērā no IKP un kumulatīvajai novirzei 0,1 % apmērā no IKP 2025. gadā. Neto izdevumi 2026. gadā samazināsies par -0,3 %, kas nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 2,6 % apmērā. Kumulatīvā izteiksmē arī neto izdevumu pieaugums nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 5,5 % apmērā. Tādējādi Rumānija ievēro Padomes ieteikumā 2026. gadam noteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu, bet 2025. gadā pastāv neatbilstības risks.

Slovākija. Padome 2025. gada 21. janvārī pieņēma ieteikumu, kurā izklāstīta maksimālā neto izdevumu pieauguma virzība nolūkā līdz 2027. gadam novērst pārmērīga budžeta deficīta situāciju Slovākijā. Pamatojoties uz Komisijas 2025. gada rudens prognozi, Slovākijas neto izdevumi 2025. gadā pieaugs par 2,5 %, kas nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 3,8 % apmērā. Kumulatīvā izteiksmē arī neto izdevumu pieaugums nepārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 10,3 % apmērā. Neto izdevumi Slovākijā 2026. gadā pieaugs par 1,7 %, kas pārsniedz Padomes ieteikto maksimālo pieauguma tempu 0,9 % apmērā. Tas atbilst ikgadējai novirzei 0,3 % apmērā no IKP un kumulatīvajai novirzei -1,0 % apmērā no IKP 2026. gadā. Tomēr, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību, prognozētā kumulatīvā novirze 2026. gadā ir šajā izņēmuma klauzulā paredzētās elastības robežās. Tādējādi Slovākija ievēro Padomes ieteikumā noteikto neto izdevumu maksimālo pieaugumu.

V PIELIKUMS. PARĀDA ATMAKSĀJAMĪBAS ANALĪZE

Šajā pielikumā ir sniegta analīze par valsts parāda attīstības jutīgumu pret iespējamiem makroekonomiskiem satricinājumiem, kā tas paredzēts Regulas (ES) Nr. 473/2013 7. pantā. Stohastiskās parāda prognozes tiek izmantotas, lai novērtētu nominālā IKP pieauguma risku,

finanšu tirgus attīstības tendenču un fiskālo satricinājumu, kas skar valsts budžeta stāvokli, iespējamo ietekmi uz valsts parāda dinamiku²⁵.

Stohastiskās prognozes rada makroekonomisko nenoteiktību saistībā ar vienu “centrālo” parāda prognozes scenāriju 2026.–2030. gadā, Šajā scenārijā, sākot no prognožu perioda pēdējā gada, tiek izmantots parastais nemainīgas fiskālās politikas pieņēmums²⁶. Tādējādi šis scenārijs pēc 2026. gada neietver fiskālās konsolidācijas saistības dalībvalstu iesniegtajos vidēja termiņa fiskāli strukturālajos plānos.

Lai iegūtu iespējamo parāda trajektoriju sadalījumu (“konuss” 9. grafikā attēlotajos vādekļveida grafikos), centrālajā scenārijā pieņemtajiem makroekonomikas apstākļiem piemēro satricinājumus. Šis konuss raksturo plašu iespējamo makroekonomikas apstākļu spektru – izaugsmes rādītājam, īstermiņa un ilgtermiņa procentu likmēm un primārajai bilancei piemēro līdz pat 10 000 dažādu modelētu satricinājumu. Šo satricinājumu apmērs un korelācija atspoguļo vēsturisko svārstīgumu un attiecības starp šiem mainīgajiem lielumiem. Tādējādi vādekļveida grafiki atspoguļo ar varbūtību aprēķiniem iegūto eurozonas parāda dinamiku, ņemot vērā iespējamo izaugsmes, procentu likmju un primārās bilances satricinājumu īstenošanos tādā apmērā, kāds novērots pagātnē.

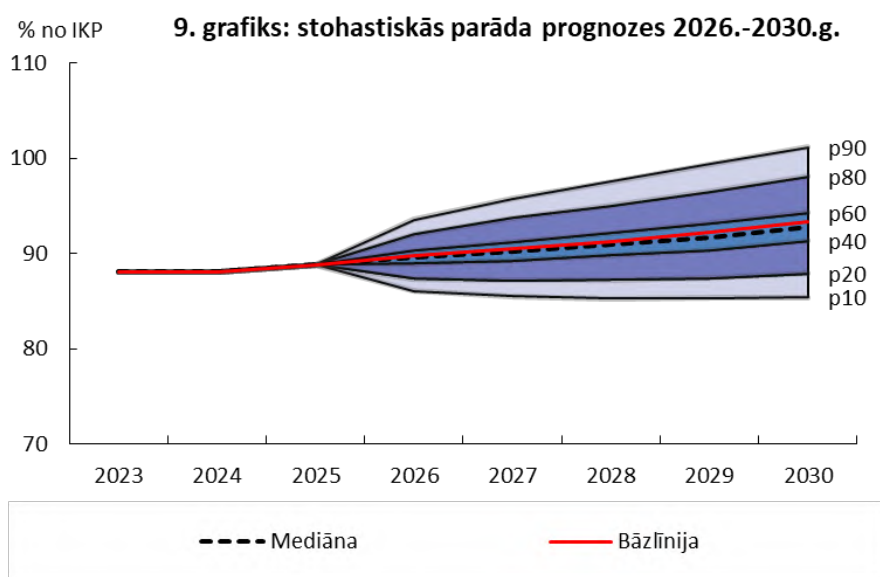
Vādekļveida grafikā prognozētā parāda trajektorija saskaņā ar centrālo scenāriju tiek attēlota ar sarkanu līniju. Simulāciju mediāna ir attēlota ar pārtrauktu melnu līniju. Konuss aptver 80 % no visām iespējamām parāda trajektorijām, savukārt trajektorijas, kas iegūtas no 20 % no vismazāk iespējamajiem satricinājumiem, nav uzrādītas. Dažāda konusa laukumu iekrāsojums atbilst atšķirīgām iespējamo parāda trajektoriju vispārējā sadalījuma daļām.

Parāda mediāna 2030. gadā tiek lēsta 92,7 % apmērā no IKP, t. i., pastāv vienāda varbūtība, ka parāds būs augstāks vai zemāks par minēto līmeni. Turklāt bāzlīnija norāda uz nelielu parāda attiecības pieaugumu nākamajos piecos gados, un stohastiskās prognozes liecina, ka ar 75 % varbūtību parāds 2030. gadā faktiski varētu būt lielāks nekā 2025. gadā.

²⁵ Šeit izmantotā stohastisko valsts parāda prognožu metodika ir izklāstīta izdevumā *Bec et al. (2025), The stochastic simulations of the Commission's debt sustainability analysis: a refined approach*, ECFIN diskusiju dokumentu sērija.

²⁶ Komisijas 2025. gada rudens prognozē ir iekļauti fiskālās politikas pasākumi, kas tika pieņemti vai vismaz ticami izziņoti, un informācija, kura bija pieejama 2025. gada 31. oktobrī. Pēc 2026. gada strukturālo primāro bilanci maina tikai prognozētās (neto) novecošanās radītās izmaksas.

9. grafiks. Vēdekļveida grafiki no stohastiskām parāda prognozēm ap Komisijas bāzlīniju; eurozona

Avots: Komisijas 2025. gada rudens prognoze.

Piezīme. Pārtrauktā līnija attēlo mediānu, savukārt sarkanā līnija – bāzlīniju.